



REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 16 janar 2013
Nr. ref.: RK345/13

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI92/12

Parashtrues

Sali Hajdari

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Ligjit për pensionet

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është Sali Hajdari, nga komuna e Gjilanit.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Ligjin për pensionet, por nuk cek as numrin e as datën e nxjerrjes së atij ligji.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është kërkesa e parashtruesit të kërkesës që Gjykata Kushtetuese të komentojë Ligjin për pensionet dhe mënyrën e llogaritjes së përvojës së punës.

Baza ligjore

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 dhe në nenin 21.4 të Kushtetutës, në nenet 20, 22.7 dhe 22.8 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121, të 15 janarit 2009 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 56, paragrafi 2, të Rregullores së punës.

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Parashtruesi i kërkesës, më 12 shtator 2012, i parashtrroi kërkesë Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Me vendimin e Kryetarit (Nr. GJR.92/12, të 5 nëntorit 2012), gjyqtarja Snezhana Botusharova u emërua Gjyqtare raportuese. Po të njëjtën ditë, me vendimin e Kryetarit (Nr. KSH. 92/12) u emërua Kolegji shqyrtues i përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan (kryesues), Altay Suroy dhe Ivan Čukalović.
7. Më 6 dhjetor 2012, pas shqyrtimit të raportit të Gjyqtarës raportuese Snezhana Botusharova, Kolegji shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Robert Carolan (kryesues), Altay Suroy dhe Ivan Čukalović, i propozoi Gjykatës në përbërje të plotë papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

8. Parashtruesi i kërkesës nuk ka ofruar prova që do të ishin domethënëse për vendimin e Gjykatës, edhe pse Gjykata nëpërmjet një shkrese ka kërkuar nga parashtruesi i kërkesës që të plotësojë kërkesën e tij në mënyrën e paraparë me ligj.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

9. Parashtruesi i kërkesës pretendon:

“E nderuara Gjykatë po ju drejtohem juve që ta komentoni ligjin mbi pensionin, kur është fjala te shtazhi i punës. Unë kam punuar në BVI për punësim Gjilan para lufte mbi 14 vite dhe pas lufte po në të njëjtën punë punoj që nga mbarimi i luftës që tani quhet QRPP për punësim në Gjilan. Unë tani jam afër pensionimit dhe sipas informatave për të marrë pensionin prej 81 euro, duhet sipas Ligjit që t’i kem shtazh pune mbi 15 vite para lufte. Kurse ky stazhi i pas luftës nuk të njëjzet dhe mbetesh në pagesën prej 45 euro”.

10. Parashtruesi i kërkesës më tej konsideron:

“E nderuara Gjykatë, unë shtazh pune i kam krejt 27 vite edhe para lufte dhe pas lufte si është e mundur që të krahasohem si me ata që të cilët nuk kanë as të vetmen ditë pune stazh. Duke e llogaritur 27 vite pune shtazh edhe 10 vite të

okupatorit të egër që më kanë larguar nga puna bëjnë 37 vite pune, dhe prapë të mbetem si pa asnjë ditë mua ma merr mendja që më shkilen të drejtat e njeriut më këtë Ligj”.

“E nderuara Gjykatë kolegët e mi që e pranuan okupatorin dhe mbetën në punë gjatë okupimit ata tani janë ma në favor dhe po shkojnë në pension me 81 euro kurse unë i gjori mbetem në 45 euro”.

11. Parashtruesi i kërkesës i drejtohet Gjykatës Kushtetuese me këtë kërkesë:

“Për mos me zgjat ma shumë, besoj që e keni kuptuar se qka po kërkoj nga ju. Ju lutem që të ma ktheni një komentim se kujt duhet t’i drejtohem ose të pajtoj me këto ligje diskriminuese. Dhe t’i marr qato 45 euro si ata që s’kanë punuar asnjëherë”.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

12. Për të qenë në gjendje të gjykojë për kërkesën e parashtruesit, Gjykata duhet së pari të shqyrtojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar të gjitha kushtet e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuar më tej me Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe me Rregulloren e punës.

13. Përkitazi me këtë, Gjykata i referohet nenit 113, paragrafët 1 dhe 7, të Kushtetutës:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”.

“7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

14. Në rastin konkret, parashtruesi i kërkesës ka kërkuar “koment për Ligjin për pensionet”, i cili ende nuk aplikohet tek parashtruesi i kërkesës, ndërkohë që Kushtetuta, në nenin 113, e definon qartë se kush mund të kërkojë vlerësimin e kushtetutshmërisë së një ligji.
15. Një kërkesë e tillë, për “koment për ligjin për pensionet” në dobi të të gjithë pensionistëve kosovarë, tregon se parashtruesi i kërkesës konteston në abstrakt ligjin në fjalë. Po qe se ky është qëllimi i parashtruesit të kërkesës, si individ, ai nuk mund të konsiderohet si palë e autorizuar.
16. Faktikisht, parashtruesi i kërkesës i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës si bazë juridike për parashtrimin e kërkesës së tij. Përveç kësaj, parashtruesi i kërkesës nuk paraqet argumente me të cilat do të dëshmonte se është viktimë e drejtpërdrejtë e miratimit të këtij ligji.
17. Neni 113, paragrafët 2, 6 dhe 8 të Kushtetutës, në mënyrë eksplicite përcakton se kush janë palët e autorizuar për t’iu drejtuar Gjykatës përkitazi me pyetjet në abstrakt të vlerësimit kushtetues të ligjit.
18. Përveç kësaj, sistemi i drejtësisë kosovare nuk parasheh “*actio popularis*”, që është modalitet i ankesave individuale, çfarë i mundëson cilitdo individ, që tenton të mbrojë interesin publik dhe rendin kushtetues, t’i drejtohet Gjykatës Kushtetuese me rastin e shkeljeve të tilla, edhe pse nuk e ka statusin e viktimës.

19. Prandaj, Gjykata konsideron se parashtuesi i kërkesës nuk është palë e autorizuar për të kontestuar kushtetutshmërinë e Ligjit për pensionet në abstrakt dhe për këtë arsye kjo kërkesë duhet shpallur e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Në përputhshmëri me nenin 113, paragrafët 1 dhe 7, të Kushtetutës, në përputhshmëri me nenet 46, 47 dhe 48 të Ligjit si dhe në përputhshmëri me rregullin 36 (1a) dhe (3c) të Rregullores së punës, Gjykata Kushtetuese, në seancën e mbajtur më 6 dhjetor 2012, njëzëri:

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të botohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese; dhe,
- III. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese



Snezhana Botusharova



Kryetari i Gjykatës Kushtetuese



Prof. dr. Enver Hasani